

Q-Lite

**Kvalita života
a prediktivní význam stanovení funkční zdatnosti
u starších/komorbidních nemocných s chronickou
lymfocytární leukémií/
lymfomem z malých lymfocytů
léčených nízkodávkovaným fludarabinem
s cyklofosfamidem ± rituximabem**

POKYNY PRO LÉKAŘE

Verze 4: 25. 3. 2009

Kontaktní osoba: MUDr. Lukáš Smolej, Ph.D.
smolej@seznam.cz
776 704 987

OBSAH

1. Cíl projektu	3
2. Úvod.....	3
3. Výběr pacientů	4
4. Shromažďování dat.....	7
5. Léčebná doporučení.....	8
6. Sledování pacientů.....	10
7. Hlášení nežádoucích účinků léčby	12
8. Zpracování dat	13
9. Literatura	14

1. Cíl projektu

Cílem tohoto projektu je sledovat kvalitu života pacientů léčených z důvodu vyššího věku či přítomnosti komorbidit nízkodávkovaným fludarabinem a cyklofosfamidem, případně v kombinaci s rituximabem, a prozkoumat souvislosti mezi funkční zdatností pacientů měřenou standardizovaným nástrojem CIRS, zjištěnou kvalitou života a klinickými parametry léčby (bezpečnost a účinnost léčby).

2. Úvod

Kvalita života představuje u pacientů s CLL/SLL důležitý parametr péče, neboť významná část těchto pacientů je v době zahájení léčby ve vyšším věku (nad 65 let) a trpí rozličnými chorobami, což může vést ke zhoršené toleranci léčby. Pro tuto část pacientů je potřeba vyvíjet nové léčebné postupy, které zohledňují jejich omezenou funkční zdatnost a přitom přinášejí požadované léčebné výsledky, tzn. že při přijatelné bezpečnosti léčby vedou k prodloužení bezpříznakového období.

Fludarabin se stal v posledních dvou dekadách základním pilířem léčby chronické lymfocytární leukémie. Klinické studie prokázaly, že tento lék, eventuálně v kombinaci s cyklofosfamidem, zlepšuje léčebnou odpověď a prodlužuje období bez progresu (PFS)^{1,2}. Pro pacienty staršího věku, kde je často omezená funkční zdatnost a přidružené choroby, je však standardní dávkování zpravidla spojeno s nepřijatelnou toxicitou³.

Jednou z možných cest modifikace léčebného postupu je **snížení dávek chemoterapie**. Publikované údaje naznačují, že při redukci dávek cytostatik lze zachovat účinnost léčby přinejmenším co do kvality léčebné odpovědi a současně významně snížit toxicitu a zvýšit snášenlivost léčby^{4,5,6,7,8}.

Zavedení monoklonálních protilátek, především rituximabu do léčby CLL nejenže vedlo k zlepšení léčebné odpovědi, ale nejprve retrospektivní^{9,10} a nyní i randomizovaná^{11,12} data ukazují, že kombinace fludarabinu (+cyklofosfamidu) s rituximabem zlepšuje i dobu pro progresu choroby. Pilotní data dále naznačují, že účinnost **kombinované imunochemoterapie** je zachována i při **redukci dávek chemoterapie**¹³.

Redukované dávky chemoterapie v kombinaci s rituximabem tedy představují atraktivní léčebný přístup pro „méně zdatné“ pacienty, u kterých nelze použít plně dávkovanou léčbu.

Lymfom z malých lymfocytů (SLL – small lymphocytic lymphoma) je dle klasifikace WHO klinická jednotka shodná s CLL a obecné principy léčby jsou stejné jako u CLL.

3. Výběr pacientů

Do studie mohou být zařazeni všichni pacienti splňující následující kritéria

- a) **diagnóza CLL/SLL**
- b) **indikace k zahájení léčby**
- c) **přítomnost důvodu pro podání nízkodávkované chemoterapie a stanovení funkční zdatnosti pacienta (CIRS) před zahájením léčby**
- d) **fakultativně - ochota pacienta vyplňovat před zahájením a v průběhu léčby dotazník kvality života**

K zařazení pacienta do studie není nutno splňovat žádné další podmínky.

Poznámky k jednotlivým vstupním kritériím

Diagnóza CLL/SLL

- Diagnóza CLL / SLL musí být potvrzena průtokovou cytometrií či histologií periferní krve, kostní dřeně, lymfatické uzliny či jiné tkáně.
- CD5/19/20/23 pozitivita, sIg slabě
- Pro diagnózu SLL je nutné splnění stejných kritérií jako pro CLL, jediným rozdílem oproti CLL **je nepřítomnost lymfocytosy** nad 5000/mm³

Indikace k zahájení léčby

Do studie mohou být zařazeni jak **dosud neléčení** pacienti, tak (po předpokládané registraci v 3. čtvrtletí 2009) pacienti **s relapsem** CLL/SLL, **bez refrakternosti** na FC či FCR.

Kritéria zahájení léčby CLL a SLL dle NCI-WG kritérií:

- progresivní nebo masivní lymfadenopatie
- progresivní či masivní splenomegalie
- rozvoj či zhoršování anémie či neutropenie
- zdvojovací čas lymfocytů pod 6 měsíců
- nárůst lymfocytosy o 50 % během 2 měsíců
- příznaky vyplývající z CLL/SLL:
  - nadměrná únava
  - hubnutí o více než 10 % hmotnosti za 6 měsíců
  - výrazné pocení či horečky nad 38 °C nevysvětlitelné infekcí

Do studie by **neměli být zařazeni pacienti**, u kterých není léčba fludarabinem obecně indikována či jejichž klinický stav vyžaduje jiný postup, zejména:

- Richterova transformace
- Clearance kreatininu pod 30 ml/min (např. dle Cockcroft-Gaultovy rovnice)
- Bilirubin nad 35 $\mu\text{mol/l}$, ALT, AST, GMT, ALP nad dvojnásobek normy, nejde-li o postižení jater při CLL
- Absolutní počet neutrofilů pod 1500/mm³ a trombocytů pod 25 000/mm³, není-li důsledkem postižení kostní dřeně CLL
- Postižení CNS
- Hepatitida B či C či stav po hepatitidě B,C
- Aktivní nekontrolovaná infekce, např. sinusitida, respirační infekce, močové infekce apod.
- Srdeční postižení NYHA III/IV či ischemická choroba srdeční CCS III/IV
- Aktivní autoimunní hemolýza, hemolytická anémie nebo autoimunní trombocytopenie (samotná pozitivita přímého antiglobulinového testu není kontraindikací léčby)
- Sekundární myelodysplázie po předchozí léčbě
- Předchozí autologní či alogenní transplantace krvetvorných buněk
- Refrakternost či nedostatečná délka odpovědi na fludarabin + cyklofosfamid nebo fludarabin + cyklofosfamid + rituximab (absence léčebné odpovědi či její trvání do 18 měsíců)
- Prokázaná přecitlivělost na některé z použitých léčiv
- Jiná závažná onemocnění dle uvážení lékaře
- Kortikoterapie v dávce vyšší než 10 mg/den prednisonu (či ekvivalentní dávky jiného kortikoidu)

Důvod pro snížení dávek chemoterapie

Důvody pro redukcí dávek chemoterapie zahrnují zejména:

- Věk nad 65 let
- clearance kreatininu 30-70ml/min. dle rovnice Cockroft-Gaulta
- jakékoliv přidružené onemocnění, které dle názoru ošetřujícího lékaře může zhoršovat toleranci léčby (např. ischemická choroba srdeční, diabetes mellitus apod.

Funkční zdatnost pacienta CIRS (cumulative illness rating scale)

Jedná se o jednoduchý dotazník o 14 položkách , jehož cílem je kvantifikovat funkční zdatnost pacienta na základě přítomnosti a závažnosti orgánových postižení, která nesouvisejí primárně se sledovanou chorobou (v tomto konkrétním případě se tedy nebude jednat o orgánová poškození způsobená CLL/SLL).

Tato škála je nyní používána v celé řadě studií, (např. studie CLL-8¹⁴, CLL-9 Německé výzkumné skupiny pro CLL – www.dcllsg.de) a umožňuje částečné porovnání hodnocených kohort pacientů z hlediska jejich funkční zdatnosti.

V rámci tohoto projektu budeme mimo jiné sledovat, zda-li hodnota CIRS umožní předvídat kvalitu života pacientů v průběhu léčby či výskyt komplikací léčby.

4. Shromažďování dat

Pro sběr dat budou použity tištěné či elektronické formuláře (Záznam pacienta) a dotazníky kvality života EORTC 30-QLQ, které budou vyplňovány pacienty.

Budou shromažďovány následující údaje:

- charakteristika CLL/SLL při zahájení léčby
- důvod redukce dávky chemoterapie
- stanovení funkční zdatnosti (CIRS), výkonnostní stav pacienta
- základní hematologické parametry
- použití rituximabu
- průvodní choroby a léky
- léčebná odpověď po 3 a 6 cyklech (event. při předčasném ukončení léčby)
- definované nežádoucí účinky (NÚ):
  - autoimunitní hemolytická anémie
  - infekční komplikace
  - sekundární myelodysplázie
  - sekundární nádory
  - jakékoliv další NÚ vedoucí k odkladu léčby/redukci dávek
  - podezření na neočekávaný či závažný NÚ
- progrese/relaps během následného 2letého sledování
- kvalita života (EORTC 30-QLQ a Spitzerův index kvality života pacienta)

5. Léčebná doporučení

1) Perorální varianta

Fludarabin (**Fludara** tbl 10 mg, Bayer-Schering) **20 mg/m²** p.o. D1-3, max. 40 mg (tedy celkově 60 mg/m²) ve dvou denních dávkách (např. tbl 10 mg 2-2-0)

Cyklofosfamid (**Cyclophosphamide** Orion tbl 50 mg) **150 mg/m²** p.o. nalačno D1-3 (tedy celkově 450 mg/m²) ve dvou denních dávkách nalačno (např. 3-3-0)

V případě podání rituximabu (**MabThera** inj. 100 mg, 500 mg, Roche) se doporučuje dávkování, které bylo použito v registračních klinických studiích pro CLL: **500 mg/m²** i.v. D1 (**375 mg/m²** v 1.cyklu)

2) Nitrožilní alternativa:

Fludarabin (**Fludara** inj 50 mg, Bayer-Schering) **12 mg/m²** i.v. D1-3, max. 25mg (tedy celkově 36 mg/m²)

Cyklofosfamid (**Endoxan** inj 200 mg, Baxter) **150 mg/m²** i.v. D1-3 (tedy celkově 450 mg/m²)

V případě podání rituximabu (**MabThera** inj. 100 mg, 500 mg, Roche) se doporučuje dávkování, které bylo použito v registračních klinických studiích pro CLL: **500 mg/m²** i.v. D1 (**375 mg/m²** v 1.cyklu)

Opakování léčebného cyklu po **28 dnech** při hodnotách ANC nad 1500/mm³ a PLT nad 100 x 10⁹/l .

U pacientů s trombocytopenií při návratu počtu trombocytů na hodnoty před léčbou.

Doporučený počet cyklů: 6

Doporučená podpůrná léčba:

Antiemetika setronového typu (např. ondansetron tbl 8 mg 2-3x denně nebo granisetron tbl 2 mg 1x denně) D1-3 a dále dle stavu nemocného a doporučení ošetřujícího lékaře. Alternativou je metoklopramid nebo thietylperazin 3x denně D1-3 a dále dle stavu nemocného

Allopurinol 300-600 mg/den v 1.cyklu léčby, dále dle hodnot urikémie

Erythropoetiny a granulocytární růstové faktory dle zvážení ošetřujícího lékaře

Protiinfekční profylaxe:

Je doporučeno, aby vzhledem k rizikovosti sledované populace **všichni pacienti, zejména pak pacienti starší 65 let a v 2. a vyšší linii léčby**¹⁵ dostávali profylaktickou léčbu:

Sulfametoxazol/trimetoprim tbl 960 mg 1-0-1 Po, St, Pá po dobu léčby a min. 2 měsíce po skončení léčby

Aciklovir tbl 400 mg 2x denně nebo **valaciklovir** cps 500 mg 1x denně po dobu léčby a min. 2 měsíce po skončení léčby

Doporučení pro ukončení léčby:

- progrese na léčbě
- stabilní choroba po 3 cyklech
- dosažení kompletní remise v krevním obraze a kompletní regrese lymfadenopatie a hepato/splenomegalie
- neutropenie III. či IV. stupně dle CTC trvající déle než 4 týdny
- fludarabinem indukovaná autoimunní hemolytická anémie či trombocytopenie
- 2 epizody infekce III. či IV. stupně

Doporučení pro úpravu léčby

Snížení fludarabinu a cyklofosfamidu na 75 % výchozích dávek:

- infekční toxicita III. nebo IV. stupně (tedy vyžadující hospitalizaci)
- prodloužená neutropenie či trombocytopenie III./IV stupně (tedy absolutní počet neutrofilů pod 1000/mm³ a trombocytů pod 50 000/mm³) s nutností odložení léčby o déle než 14 dní

Snížení fludarabinu a cyklofosfamidu na 50 % výchozích dávek:

- vypočtená clearance kreatininu (rovnice dle Cockcroft-Gaulta) 30-70 ml/min.

Dávka rituximabu se nesnižuje.

Odklad dalšího cyklu léčby max. o 4 týdny:

ANC pod 1500/mm³, nejde-li o projev infiltrace dřeně
Trombocyty pod 70 000/mm³, nejde-li o projev infiltrace dřeně
Infekční komplikace

6. Sledování pacientů

Pacienti budou sledováni standardním postupem v souladu s mezinárodními doporučeními¹⁶ a doporučeními ČS CLL.

Doporučený rozsah vyšetření před zahájením léčby:

- Anamnéza, fyzikální vyšetření, výkonnostní stav
- Úplný krevní obraz a diferenciál
- Aspirát, ev. biopsie kostní dřeně
- Kompletní biochemie séra, sérové imunoglobuliny, přímý antiglobulinový test
- RTG hrudníku
- UZ břicha
- Stav infekčních onemocnění
- sérologie hepatitid: anti HAV, anti HCV, HBsAg
- Výpočet clearance kreatininu dle Cockroft-Gaultovy rovnice

Fakultativní vyšetření:

- Cytogenetika (FISH) – del 13q, del 11q, +12, del 17p
- Mutační stav IgV_H genů
- stanovení ZAP-70 a CD38

Doporučení pro kontrolní vyšetření v každém cyklu léčby:

- Úplný krevní obraz a diferenciál přibližně v den 14 cyklu (± 5 dní)
- Úplný krevní obraz, diferenciál a základní biochemie séra v den 28 cyklu (± 2 dny)
- při vzestupu kreatininu nutno provést **nový výpočet clearance** případně snížit dávky chemoterapie

Doporučení pro hodnocení léčebné odpovědi po 3 a 6 cyklech léčby:

- Fyzikální vyšetření
- Úplný krevní obraz a diferenciál
- Imunofenotypizace periferní krve, pokud klinická a hematologická odpověď ukazuje na kompletní odpověď
- RTG hrudníku, pokud klinická a hematologická odpověď ukazuje na kompletní odpověď a pokud byla na úvodním snímku patrná lymfadenopatie
- UZ břicha pokud klinická a hematologická odpověď ukazuje na kompletní odpověď a pokud bylo úvodní vyšetření patologické
- Aspirát (cytologie, imunofenotypizace) a biopsie kostní dřeně za 2 měsíce po splnění kritérií kompletní odpovědi dle NCI

Funkční zdatnost pacienta

Funkční zdatnost pacienta před zahájením léčby bude sledována pomocí **dotazníku CIRS** (cumulative illness rating scale).

Kvalita života

Dostupné údaje ukazují, že u pacientů s CLL vede dosažení kvalitní léčebné odpovědi ke zlepšení kvality života, což ukazuje na význam správně vedené léčby.

Pro účely toho projektu bude kvalita života sledována pomocí dvou nástrojů:

1. **Spitzerův index**
2. dotazník kvality života **EORTC QLQ-30**

Doporučený rozsah sledování kvality života

- před zahájení léčby
- po třetím cyklu léčby (re-staging)
- po ukončení léčby (včetně předčasného ukončení léčby)
- 1 rok po ukončení léčby

7. Hlášení nežádoucích účinků léčby

V rámci tohoto programu budou sledovány a hlášeny nežádoucí účinky, u kterých je zákonná povinnost hlášení (viz A), a nežádoucí účinky, které ovlivňují průběh léčby (viz B).

A. Hlášení závažných a neočekávaných nežádoucích účinků

Povinnost hlásit podezření na nežádoucí účinky se vztahuje na zdravotnické pracovníky i na držitele rozhodnutí o registraci a je podrobně rozvedena v zákonu 378/2007 Sb. Podrobnosti týkající se těchto hlášení jsou uvedeny v pokynu „**Hlášení závažných a neočekávaných nežádoucích účinků**“.

B. Hlášení klinicky významných nežádoucích účinků

Pro účely tohoto sledování budou klinicky významné nežádoucí účinky (NÚ) definovány jako:

- autoimunitní hemolytická anémie
- infekční komplikace
- sekundární myelodysplázie
- sekundární nádory
- jakékoliv další NÚ vedoucí k odkladu léčby
- jakékoliv další NÚ vedoucí k redukci dávek
- podezření na neočekávaný či závažný NÚ

Poznámka: Uvědomte si prosím, že v praxi může, ale nemusí dojít k překryvu obou kategorií nežádoucích účinků, tzn. že jeden nežádoucí účinek může splňovat jak kritéria zákonné povinnosti hlášení, tak kritéria klinické významnosti stanovená pro toto sledování.

8. Zpracování dat

Očekává se, že by v průběhu 2 let od zahájení náboru mohlo být do studie zařazeno **80-100** pacientů.

Primární cíl

Primární cílem tohoto projektu bude vyhodnocení **kvality života sledovaných pacientů** pomocí standardních nástrojů (Spitzerův index, dotazník EORTC QLQ-30).

Sekundární cíl

Sekundárním cílem tohoto projektu je stanovení **prediktivního vlivu funkční zdatnosti** pacienta na kvalitu života, bezpečnost a účinnost léčby.

Za tímto účelem budou zpracovávána následující data:

- hodnocení CIRS před zahájením léčby
- hodnocení kvality života pomocí Spitzerova indexu
- hodnocení kvality života pomocí dotazníku EORTC QLQ-30 četnost a závažnost sledovaných nežádoucích účinků
- údaje o léčebné odpovědi a přežití bez progresu

Pro zpracování dat budou použity metody deskriptivní statistiky. Data o nežádoucích příhodách/účincích budou vyhodnocena z hlediska frekvence, závažnosti, kauzality a jejich dopadu na další léčbu. Vzhledem k tomu, že analýza dat bude mít v projektu explorativní charakter, nebyla prospektivně stanovena velikost vzorku (výše uvedený počet pacientů je pouze odhadem zařaditelných vhodných pacientů).

Výsledky závěrečné analýzy použije Česká skupina pro chronickou lymfocytární leukémii formou publikace v odborných časopisech nebo ústního sdělení na odborných seminářích či kongresech.

9. Literatura

- ¹ Rai K, et al. N Engl J Med 2000;343: 1750–7
- ² Eichhorst B, et al. Blood 2006;107:885–91
- ³ Shvidel L et al.. Leuk Lymphoma. 2003;44(11):1947-50.
- ⁴ Bocchia M,et al: Haematologica 1999; 84:716-720
- ⁵ Marotta G,et al: Haematologica 2000; 85:1268-1270
- ⁶ Fabbri A,et al: Br J Haematol 2007; 139(1):90-93
- ⁷ Fabbri A,et al: Hematol J 2004; 5, 472–474
- ⁸ Forconi F, et al: Hematol Oncol 2008; 26(4):247-51
- ⁹ Byrd J, et al. Blood 2005;105:49–53
- ¹⁰ Keating M, et al. J Clin Oncol 2005; 23:4079–88
- ¹¹ Hallek M, et al: Blood 2008;112: Abstract 325
- ¹² Robak T, et al. Blood 2008;112: late-breaking abstract 1
- ¹³ Foon KA et al.. J Clin Oncol. 2009;27(4):498-503
- ¹⁴ Hallek M, et al: Blood 2008;112: Abstract 325
- ¹⁵ Sandherr M, et al: Ann Oncol 2006; 17(7):1051-1059
- ¹⁶ Hallek M, et al.: Blood 2008; 111(13):5446-5456